



**Varde
Kommune**

Tine Eggertsen
Gellerup Skolevej 24
6800 Varde

Teknik og Miljø

Bytoften 2, 6800 Varde

79946065

Dispensation efter naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 2 jf. § 3, stk. 2 til rydning af træopvækst og mosaikafbrænding på matr. nr. 76c Vandflod By, Oksby og 26n, 26y og 24c Ho By, Ho

29. juli 2025

Du har på vegne af Arne Kvist, Tane Hedevej 41, 6857 Blåvand søgt om dispensation til rydning af træopvækst og mosaikafbrænding af hede på ejendommene matr.nr. 76c Vandflod By, Oksby og 26n, 26y og 24c Bo By, Ho.

Olivier Vryens

Direkte tlf.: 79946065

Journalnr.: 9095195

Sagsnr.: GEO-2022-88343

Det berørte areal er en del af det fredede område Boldbjerge-Krogsande, som omfattet af overfredningsnævnets afgørelse af den 7. januar 1966 (reg. nr. 02742). Der er udarbejdet en plejeplan for de lysåbne naturtyper med henblik på en sikring af deres naturtilstand. Plejeplanen er vedlagt denne afgørelse. Varde Kommune har indledningsvis vurderet, at plejeplanen tilgodeser formålet med fredningen af de berørte arealer.

Det ansøgte medfører en tilstandsændring i naturtyperne hede og mose, hvorfor det kræver en dispensation efter naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 2 jf. § 3, stk. 2 (Lov om naturbeskyttelse, LBK nr. 927 af 28.06.2024).



Figur 1 Oversigtskort over projektområdet Boldbjerge-Krogsande, hvor der ønskes udført naturpleje.

Postadresse:

Varde Kommune
Bytoften 2, 6800 Varde

Varde Kommunes afgørelse

Varde Kommune giver hermed dispensation efter naturbeskyttelsesloven til det ansøgte. Placeringen fremgår af vedlagte kortbilag.

Dispensationen er givet på følgende vilkår:

Rydning

1. Arbejdet skal udføres i perioden 1. oktober – 1. april af hensyn til eventuelle ynglende fauna herunder bilag IV-arterne markfirben og strandtudse.
2. De lysåbne delområder med grå klit og klithede, hvor der ikke er opvækst med vedplanter, skånes mest mulig. Der køres derfor primært på de arealer, hvor der er træopvækst og på de stier, som i forvejen findes i området.
3. Der må maksimalt ryddes en tredjedel af arealet om året.
4. Kørsel i moserne begrænses mest mulig, men kan også ryddes.
5. For at undgå varige kørespor anvendes der maskiner med et passende dæktryk eller bælteketøjer.
6. Man bruger de flispladser, som fremgår af Figur 2 Kortmateriale fra ansøger, der viser projektareal (rød linje). De mulige flispladser ses med orange firkanter.
7. træet køres ud til de nærmeste flispladser umiddelbart lige efter fældningen.
8. Der anvendes silonet under flisstakken de steder, hvor de er placeret på eller tæt på beskyttet natur. Der ryddes op efter flisning.
9. Rydningen følges op med en kontinuerlig pleje i form af mosaikafbrænding af heden.

Afbrænding

10. Afbrændingen udføres i perioden 1. oktober – 1. april.
11. Der skal sikres, at ilden ikke kan sprede sig til andre arealer eller bluse op på ny.
12. Afbrændingen udføres efter anvisning af kvalificerede naturplejere med erfaring af afbrænding af naturarealer.
13. Der udføres mosaikafbrænding med delområder med en størrelse på maksimalt 1 ha.
14. Der afbrændes maksimalt 2 områder om året. Disse må ikke støde op til hinanden.
15. Delområder med grå klit, hvor der er god dækning med laver (lichener) og kun begrænset forekomst af dværgbuske, afbrændes ikke.
16. Brandbekæmpelsesudstyr skal være på stedet og kunne anvendes af det tilstedeværende mandskab.
17. Høj bevoksning i form af buske og træer fældes og fjernes fra området inden afbrændingen påbegyndes.

18. Sydvestjysk Brandvæsen orienteres inden afbrændingen påbegyndes i overensstemmelse med § 7, stk. 1, punkt 2 i afbrændingsbekendtgørelsen (BEK nr. 1339 af 10.12.2014)
19. Der indhentes en udtalelse fra Miljøstyrelsens lokale enhed jf. § 7, stk. 3 i afbrændingsbekendtgørelsen, hvis afbrændingen skal foregå i perioden 1. marts-31. oktober.
20. Varde Kommune kan til enhver forlange afbrændingsregimet på arealerne i overensstemmelse med kommunens vurdering ændret, hvis kommunen vurderer, at plejen har en negativ effekt på områdets naturtyper og arter.

Disse vilkår er stillet for at sikre, at indgrebet udføres så skånsomt som muligt, således at de biologiske og landskabelige værdier i området sikres for fremtiden.

Når projektet er gennemført, bedes du meddele det til kommunen.

Begrundelse

Varde Kommune har truffet afgørelsen på baggrund af følgende oplysninger og vurdering:

Baggrund

Området Boldbjerge- Krogssande blevet fredet i 1966 og begrundet med områdets ubebyggede og naturlige hede- og klitarealer. Disse vil efter nævnets opfattelse have stor værdi at bevare blandt andet på grund af deres naturvidenskabelig betydning og uforstyrrelighed. Området må i henhold til fredningskendelsen ikke beplantes, opdyrkes, opfyldes eller afgraves. Arealerne må heller ikke bebygges eller bruges til opstilling af boder, skure mm. Offentligheden har ret til at færdes til fods på hele arealet.

Projektområdet er primært vejledende registreret jf. naturbeskyttelsesloven § 3 som beskyttet hede, mens mindre lavtliggende delområder er registreret som naturtypen mose.

Boldbjerge-Krogssande har jævnfør naturkvalitetsplanen kommunens højeste A-målsætning på grund af områdets naturværdi og funktion som korridor imellem Skallingen og Kallesmærsk Hede. Heden er A-værdisat på grund af jordbundens uforstyrrelighed, en meget lang og stabil periode uden drift samt jordforbedring og en særlig karakteristisk flora og fauna.

Varde kommune har besøgt området den 17. juni 2025. Heden er karakteristisk for undernaturtypen klithede. Topografien er varieret og uden påvirkning. Der er således en naturlig klitdannelse, som resulterer i høje udvaskede klitter med klithede og grå klit, mens der i lavninger opstår klitlavninger.

På arealerne er der registreret hedelyng, revling, klokkelyng, mosebølle, engelsk visse, farve-visse, håret visse, gråris, sandhjelme, marehalm, bølget bunke, tidlig dværgbunke, blåtop, katteslæg, sandslæg, fåresvingel, vellugtende gulaks, fløjlsgræs, krybhvene, almindelig hvene, sandhvene, markfrytle, mangelblomstret frytle, almindelig engelsød, græsbladet fladstjerne, almindelig gedeblad, gyvel, håret høgeurt, smalbladet høgeurt, almindelig kongepen, smalbladet mangeløv, bredbladet mangeløv, klitrose, mosepors, rødknæ, almindelig syre, lyngsnerre, almindelig star, pillestar, sandstar, hirsestar, knopsiv, trådsiv, tormentil, klitkællingetand, almindelig kællingetand, blåmunke, liden klokke, djævelsbid, hundevioli, flipkrave, skovstjerne, læge-ærenpris, dunet dueurt, gederams, , trind fyrremos,

almindelig kløvtand, almindelig cypresmos, hede-cypresmos, hulbladet fedtmos, stjerne-bredribbe og hårspidset jomfruhår. I den grå klit er der registreret laverne (lichener) hede-rendyrlav, spinkel rendyrlav, sylbægerlav, skarlagenrød bægerlav, brungrøn bægerlav, fliget bægerlav og lakrød bægerlav.

Vegetationen er således karakteristisk for naturtyperne klithede og grå klit med overgang til klitlavning.

Området er samtidig præget af tilgroning, herunder især med bjergfyr, men også contorta, skovfyr, dunbirk, vortebirk, stilkeg, almindelig røn, seljerøn, øret pil, gråpil, brombær og rynket rose.

Området har fortsat en række naturværdier, herunder forekomst af mange stjerne-arter og en uberørt geologi. Men området er truet af tilgroning samt forekomst af invasive arter.

Naturpleje

Efter naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke foretages ændringer i tilstanden af blandt andet heder og moser, og det fremgår af bemærkningerne til loven, at reglerne er udtryk for en samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper opretholdes.

Kommunen kan kun i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen. Sådan en undtagelse kunne være til naturforbedrende naturpleje, eftersom man herved opretholder naturtypernes lysåbne karakter og sikrer de sjældnere arter for fremtiden.

Rydning

Varde Kommune vurderer, at den tilgroede hede og partier med mose bedst kan fremtidssikres med en indledende rydning af træopvæksten. Der er fortsat god forekomst af karakteristiske arter for de respektive naturtyper, som vil få bedre betingelser, hvis der er mindre konkurrence fra vedplanterne, og naturtypernes lysåbne karakter sikres fremadrettet.

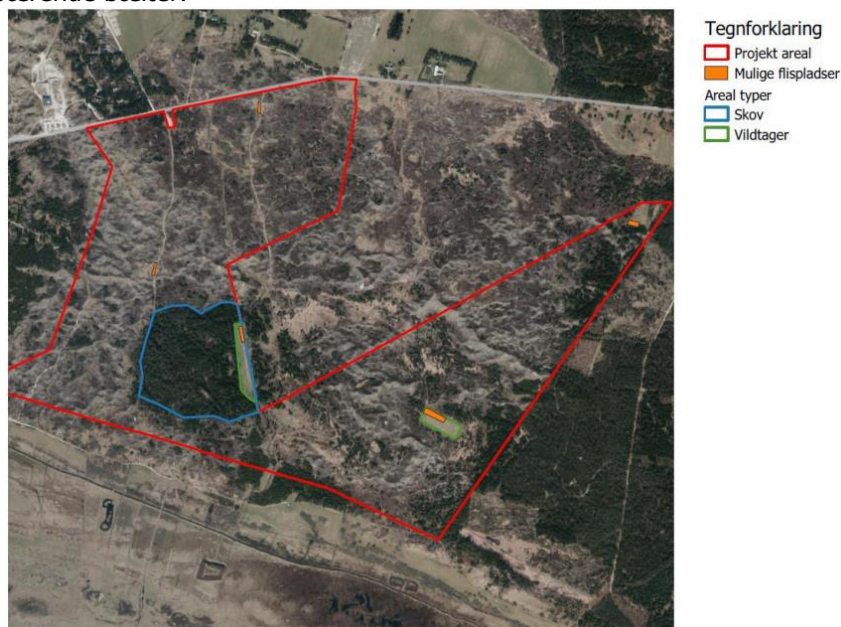
I plejeplanen er der oplyst, at rydningen vil blive gennemført af flere omgange. En tidsmæssig opdeling af rydningsarealet vil medføre, at der hele tiden er delarealer uden aktiviteter. Varde Kommune stiller vilkår om, at der maksimalt må ryddes en tredjedel af arealet om året.

Ansøger har meddelt, at man skal tørre træet i ½-1 år, inden de flises. De mulige flispladser ses på Figur 2. Ansøger begrundet pladsernes placering med, at det er vigtigt at de ligger ud til en vej/spor, hvor man kan komme ind med flishuggeren, når det skal hugges, samt at de ligger med så tilpas en tæthed, at de kan begrænse antallet af overkørsler hen til stakken. Dette vil minimere risikoen for slidskader på vegetationen. De har ikke mulighed for f.eks. at flytte træet nord for Tane Hedevej, da færdselsloven forhindrer dem i at køre på offentlig vej med læs.

Varde Kommune stiller vilkår om, at der kun anvendes de viste flispladser på Figur 2, og at træet køres ud umiddelbart lige efter fældningen, så der sikres, at næringsstofpåvirkningen begrænses mest mulig.

Der stilles ligeledes i overensstemmelse med plejeplanen vilkår om, at der skal anvendes silonet under flisstakken de steder, hvor de er placeret på eller tæt på beskyttet natur. Herved kan der efterfølgende ske en fuld oprydning af nåle og andet affald fra flisstakken.

Maskinerne der anvendes til fældning og udkørsel, skal anvende et passende dæktryk, så der undgås, at der opstår dybe kørespor. Alternativt bruges der bærende bælter.



Figur 2 Kortmateriale fra ansøger, der viser projektareal (rød linje). De mulige flispladser ses med orange firkanter.

Mosaikafbrænding

Der søges ligeledes dispensation til pleje i form af mosaikafbrænding af hederne.

Ansøgeren har oplyst, at det samlede hedeareal udgør ca. 67 ha, og vil blive opdelt i en række delarealer på ca. 1 ha. Hvert delareal vil blive afbrændt som mosaik afbrænding. Der vil max. brændes 2 delareal pr år, dvs. pr år vil der blive afbrændt i alt 2 ha. 2 delarealer, der ligger op af hinanden, vil aldrig blive afbrændt det samme år. Da det kræver gode vejrforhold at gennemfører en afbrænding kan det ikke forventes at der kan brændes hver år. På sigt tilstræbes det, at et givent delareal afbrændes ca. hvert 30 år. Afbrænding vil ske efter gældende regler uden for ynglesæsonen.

Ansøger oplyser, at fordelene ved afbrænding af delarealer i mosaik er dels at dyr og insekter, der måtte være kommet ud af vinterhi, vil kunne undslippe branden over en relativ kort afstand, samt at arter efterfølgende hurtigt vil kunne genindvandre til arealet. Endvidere sikre rotationen af arealer, der afbrændes samt mosaikafbrænding, at der vil være en langt større alders variation i dværgbuskene samt i plantedækket, end der er på arealet på nuværende tidspunkt.

Varde Kommune vurderer, at mosaikafbrænding af mindre partier med dværgbuske er en forstyrrelse, som kan være med til at opretholde naturtypen hede ved at give mulighed for sikker lyngforyngelse, vegetativt såvel som fra frø, skabe heterogenitet samt variation i successionsstadier, og kan dermed forøge artsrigdommen på arealerne.

En særlig trussel mod de danske klitheder er ophobning af et tykt førnelag på grund af en større mængde organisk materiale i jordbunden, hvilket resulterer

i et forarmet urte-, mos- og lavsamfund. Afbrænding af dværgbuskene i mosaik vil modvirke dette og dermed kunne sikre en større artsdiversitet.

Afbrænding kan derfor som udgangspunkt være et naturforbedrende tiltag. Der stilles vilkår om, at afbrændingen skal koncentrere sig om delområder, hvor dværgbuskene eller tuedannende græsser såsom blåtop dominerer, og hvor der er størst behov for at få reduceret konkurrencen fra disse.

Stedvis er der større områder med primært grå klit, hvor dværgbuskene kun forekommer sparsomt. Her dominerer især laver (lichener) såsom hederensdyrlav, spinkel rensdyrlav, syl-bægerlav, skarlagensrød bægerlav, brungrøn bægerlav, fliget bægerlav og lakrød bægerlav. Eftersom laver er særlig følsom overfor høje temperaturer, og den grå klit i øvrigt kun er sparsomt bevokset med dværgbuske, stilles der vilkår om, at man skal undgå at afbrænde partier med grå klit, hvor der er en god forekomst med lichener.



Figur 3 Spredt i området er der større partier med grå klit, hvor der er betydelig forekomst af laver. Disse områder skånes og afbrændes ikke.



Figur 4 Den grå klit har en sparsom bevoksning, lav ophobning af organisk materiale og ingen dominans af overskyggende dværgbuske eller græsser, hvorfor det ikke er formålstjenstligt at afbrænde disse delområder.

På baggrund af ovenstående vurderes der, at der foreligger særlige omstændigheder, herunder at det ansøgte er naturforbedrende, som kan begrunde, at der kan meddeles den fornødne dispensation.

Natura 2000

Inden der kan træffes afgørelse i sagen, skal der iht. habitatbekendtgørelsen § 6 jf. § 7 foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt.

Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 89 Vadehavet, som ligger lige syd for projektområdet.

De nærmeste kortlagte habitatnaturtype er en strandeng (1330) i mosaik med grårisklit (2170), en tidvis våd eng (6410) og en klithede (2140), som alle grænser op til projektområdet. Eftersom såvel rydning som afbrænding kun vil foregå inden for selve projektområdet, der er en vej, som adskiller

arealet med habitatnatur og projektområdet, og alt flis køres ud mod nord, vil der ikke kunne være en væsentlig påvirkning af de nærmeste habitatnaturtyperne. Naturplejen vil over tid også reducere et eventuelt frøpres på de nærliggende habitatnaturtyperne, og dermed sikre mod tilgroning. I tillæg vil områdets integritet forbedres, eftersom et større område med naturtypen klithede (2140) vil være i en gunstig tilstand.

Den eneste art på udpegningsgrundlaget for habitatområdet af relevans for at få vurderet er odder (1355). De øvrige er enten fisk eller insekter tilknyttet vandløb eller havpattedyr, hvorfor de ikke forventes at anvende projektområdet som habitat.

Odder er registreret langs det offentlige vandløb Havnegrøften, som løber på strandengen syd for projektområdet. Odder lever i tilknytning til vådområder langs vandløb og søer, og fouragerer hovedsageligt i disse. Yngleområderne forudsætter uforstyrrelse, herunder fravær af menneskelig aktivitet. Det kan være moser, rørskov eller krat, hvor der er mulighed for en grav. Rasteområderne er mere diffuse end yngleområderne, men er også især i tilknytning til søer og vandløb. Ud fra kendskab til odders foretrukne habitat og levevis, vurderes projektområdet ikke at være blive brugt af odder, hvorfor der ikke er risiko for en væsentlig påvirkning.

Natura 2000-området mod syd er også fuglebeskyttelsesområde (F55). Ynglefuglene på udpegningsgrundlaget for området yngler hovedsageligt på enten strandenge med lav bevoksning (skestork) eller på strande samt holme og småøer (sorthovedet måge, splitterne, fjordterne, dværgterne, sandterne og havterne). Den eneste fugleart, som potentielt kan yngle på heden, er mosehornugle. Arten foretrækker større udyrkede arealer med lav vegetation. Naturplejen på heden er med til lokalt at fremtidssikre denne type biotop. Plejen vil ligeledes forbedre fødesøgningsmulighederne for såvel mosehornugle som sandterne.

Trækfugle på udpegningsgrundlaget bruger primært strandenge og vaderne (mørkbuget knortegås, kortnæbbet gås, pibeand, spidsand, splitterne og strandskade). Projektet vurderes derfor til ikke at kunne påvirke arterne eller til at kunne bidrage til en ugunstig tilstand.

På grund af ovenstående vurderes der, at der ikke er risiko for en væsentlig påvirkning af enten naturtyper eller arter, som er på udpegningsgrundlaget for området, hvorfor der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

Ift. til habitatbekendtgørelsens § 10 jf. §§ 7 og 8, kan der ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv. hvis det ansøgte, kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

Bilag IV-arten er registreret ved Tirpitz lige nord for projektområdet. Arten findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter, herunder heder og klitter. Kendetegnende for yngleområderne er, at de indeholder solvendte skråninger med veldrænende, løse jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser. Ynglesuccesen er betinget af, at æglægningen kan finde sted i varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter. Rasteområderne om foråret er ligeledes hurtigopvarmende solepladser. Tæt på de soleksponerede partier skal der

desuden være mulighed for skjul i form af spredt opvækst af lave buske såsom hedelyng, brombær, tjørn mv.

Tilgroning med ikke-hjemmehørende træer såsom bjergfyr og contorta og stabilisering af klitterne i form af større dominans af høje dværgbuske er trusler mod markfirbens levested. Naturplejen vurderes derfor på længere sigt til at forbedre levestederne for markfirben. Kommunen vurderer i øvrigt, at der er store områder med egnede yngle- og rastesteder for markfirben, hvorfor den økologiske integritet af dens habitat ikke bliver forringet.

Bilag IV-arten strandtudse er yngler i temporære vandhuller og vandfyldte lavninger på strandengen syd for området. Strandtudse er en udpræget pionerart, som hurtigt kan kolonisere nyopståede vandhuller, og kan vandre i op til 2 kilometer fra ynglestedet. Arten fouragerer på arealer med lav vegetation. Der vurderes, at arten kan forekomme i på klitheden, om end dens foretrukne habitat er strandengen mod syd. Der vurderes, at naturplejen forbedrer forholdene for strandtudse, eftersom området vil være mere lysåbent og med mindre dominans af skyggende dværgbuske.

Varde Kommune har i forbindelse med besigtigelsen vurderet, at der ikke er træer, som kan være potentielt yngle- eller rastested for flagermus. Begrundelsen er, at træerne hverken har en alder, størrelse eller dimension, som muliggør hulheder eller sprækker, hvor flagermus kan forventes at yngle.

Varde Kommune bemærker, at der er en generel individbeskyttelse mod forsætlig forstyrrelse af individer af bilag IV-arter jf. naturbeskyttelsesloven § 29a. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter. Generelt vurderes der ikke at være en risiko for forsætlig forstyrrelse eller drab, eftersom rydningen foretages i perioden 1. oktober – 1. april, hvor individerne af strandtudse og markfirben overvintrer nedgravet i frostfri dybde.

Hvis man opdager individerne, indstilles den mekaniske rydning på arealet, indtil de har søgt væk fra arealerne.

Kommuneplan

Kommunen vurderer i øvrigt, at projektet ikke er i strid med kommuneplanen. Landskabet ved Boldbjerge-Krogsande er udpeget som kystlandskab og er en del af landskabskarakterområdet Oksby Vrøgum Hede- og Plantagelandskab.

Tilstanden og det æstetiske udtryk af landskabet har en fundamental betydning for oplevelsen af kystlandskabet. De bærende strukturer bør derfor bevares som en tydelig del af landskabsoplevelsen og være i god vedligeholdelsesmæssig tilstand. Overordnet set, er det vigtigt, at dette landskabs særpræg bevares og beskyttes mest muligt.

Landskabskarakterområdet er særlig kendetegnet ved hede- og klitlandskabet med store dramatiske højdeforskelle i landskabet. Landskabet her danner grundlag for at opleve en unik flora, som er karakteriseret ved at være hjemmehørende i de danske kystlandskaber. Kommunen betragter tilgroning af klitlandskabet som et visuelt forstyrrende element, og en rydning vil medvirke til at bevare det karakteristiske landskab.

Endvidere sker administration af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i henhold til målsætningen i naturkvalitetsplanlægningen (20.8). Det fremgår af naturkvalitetsplanen for Varde Kommune (opr. Ribe Amt), at arealet, der er beliggende i et hovedindsatsområde, har stor betydning som vigtig spredningskorridor og med stort naturindhold. Naturplejen tager sigte på at sikre naturområdets funktion som såvel biotop som spredningskorridor.

Fredning

Projektområdet er en del af det fredede område Boldbjerge-Krogsande, som omfattet af overfredningsnævnets afgørelse af den 7. januar 1966 (reg. nr. 02742).

Det fremgår af fredningskendelsen for Boldbjerge-Krogsande at; *"På foranledning af fredningsnævnet og Naturfredningsrådet kan der evt. i samarbejde med klitvæsen træffes de nødvendige foranstaltninger til bevarelse af områdets naturlige plantesamfund, herunder fjernelse af selvsåede træer og buske".*

Varde Kommune kan jævnfør § 1 i Bekendtgørelse om pleje af fredede arealer og tilsyn (BEK nr. 924 af 27.06.2016) gennemføre plejeforanstaltninger på fredede, ikke-statsejede arealer, når det tjener til opnåelse af formålet med fredningen og ikke strider mod fredningsbestemmelserne.

Eftersom naturplejen er i overensstemmelse med fredningskendelsens bestemmelse om landskabspleje, forudsætter det ansøgte ikke meddelelsen af en dispensation efter naturbeskyttelsesloven § 50, stk. 1. Fredningsnævnet orienteres om kommunens afgørelse.

Dispensationens gyldighed

Hvis der ikke bliver klaget, må dispensationen udnyttes, når klagefristen er udløbet. **Se dog afsnittet "Andre tilladelser".**

Hvis der bliver klaget over dispensationen, skal sagen afgøres endeligt af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Dispensationen må i så fald ikke udnyttes, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Du får omgående besked, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra i dag.

Klagebestemmelser og klagefrist

Vedlagt klagevejledning på sidste side forklarer, hvad du skal gøre, hvis du ønsker at klage.

Baggrund for dispensationen

Dispensationen er givet på baggrund af din ansøgning med den reviderede plejeplan af den 28. august 2019.

Lovgrundlag

§ 65, stk. 2 jf. § 3, stk. 2 i Lov om naturbeskyttelse, LBK nr. 927 af 28.06.2024

Andre tilladelser

Denne dispensation fritager dig ikke fra at skulle indhente tilladelse til forhold, som reguleres af anden lovgivning.

Efter museumslovens § 25 kan den, der udfører et jordarbejde, forud for igangsætning af arbejdet, anmode det lokale kulturhistoriske museum om en udtalelse om, hvorvidt arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder. Efter lovens § 27 skal jordarbejde standses, hvis der under arbejdet findes spor af fortidsminder, og fortidsmindet skal straks anmeldes til det lokale kulturhistoriske museum.

Databeskyttelse

Varde Kommune skal orientere dig om, at vi har modtaget oplysninger om dig, ligesom vi skal give dig en række oplysninger. Se venligst vedlagte.

Hvis du har spørgsmål eller bemærkninger, er du velkommen til at ringe til mig.

Der er sendt kopi af dette brev til:

Lodsejer Arne Kvist (digitalpost)

Fredningsnævnet for Sydjylland, nordlig del

(sydjyllandnord@fredningsnaevn.dk)

Danmarks Naturfredningsforening Varde Afdeling v/Merete V. Hansen

(dnvarde-sager@dn.dk).

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (mail@sgav.dk).

Naturstyrelsen Blåvandshuk, Ålholtvej 1, 6840 Oksbøl (blh@nst.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, Varde (varde@dof.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

(natur@dof.dk).

Dansk Botanisk Forening (dbf.oestjylland@gmail.com).

ARKVEST – Arkæologi Vestjylland, Lundvej 4, 6800 Varde

(post@arkvest.dk).

Landboretligt Udvalg, att. Laila Kubel Madsen, Nordre Boulevard 95, 6800

Varde (lkm@lrs.dk).

Sagro, att.: Stine Bundgaard Pedersen (sbp@sagro.dk).

Friluftsrådet (varde@friluftsraadet.dk) (lokalraad@friluftsraadet.dk).

Bilag:

Klagebestemmelser

Databeskyttelse

Kortbilag

Plejeplan for Boldbjerge-Krogsande

Med venlig hilsen

Olivier Vryens

Biolog

E oliv@varde.dk

Klagebestemmelser og klagefrist

Dispensationen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er annonceret på Varde Kommunes hjemmeside. Afgørelsen er annonceret den 29. juli 2025, hvorfor klagefristen udløber den 26. august 2025.

Du klager via Klageportalen, som du finder på www.naevneneshus.dk. Du logger på www.naevneneshus.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Varde Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Varde Kommune i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Spørgsmål vedrørende gebyr rettes til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som du finder via Nævneshuset - www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet på e-mail mfkn@naevneneshus.dk eller til Varde Kommune, Naturcenteret, enten til adressen Bytoften 2, 6800 Varde eller på e-mail til vardekommune@varde.dk. Hvis du sender din anmodning til Varde Kommune, videresendes anmodningen herefter til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Afgørelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har således opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller – i forbindelse med klage – af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Databeskyttelse

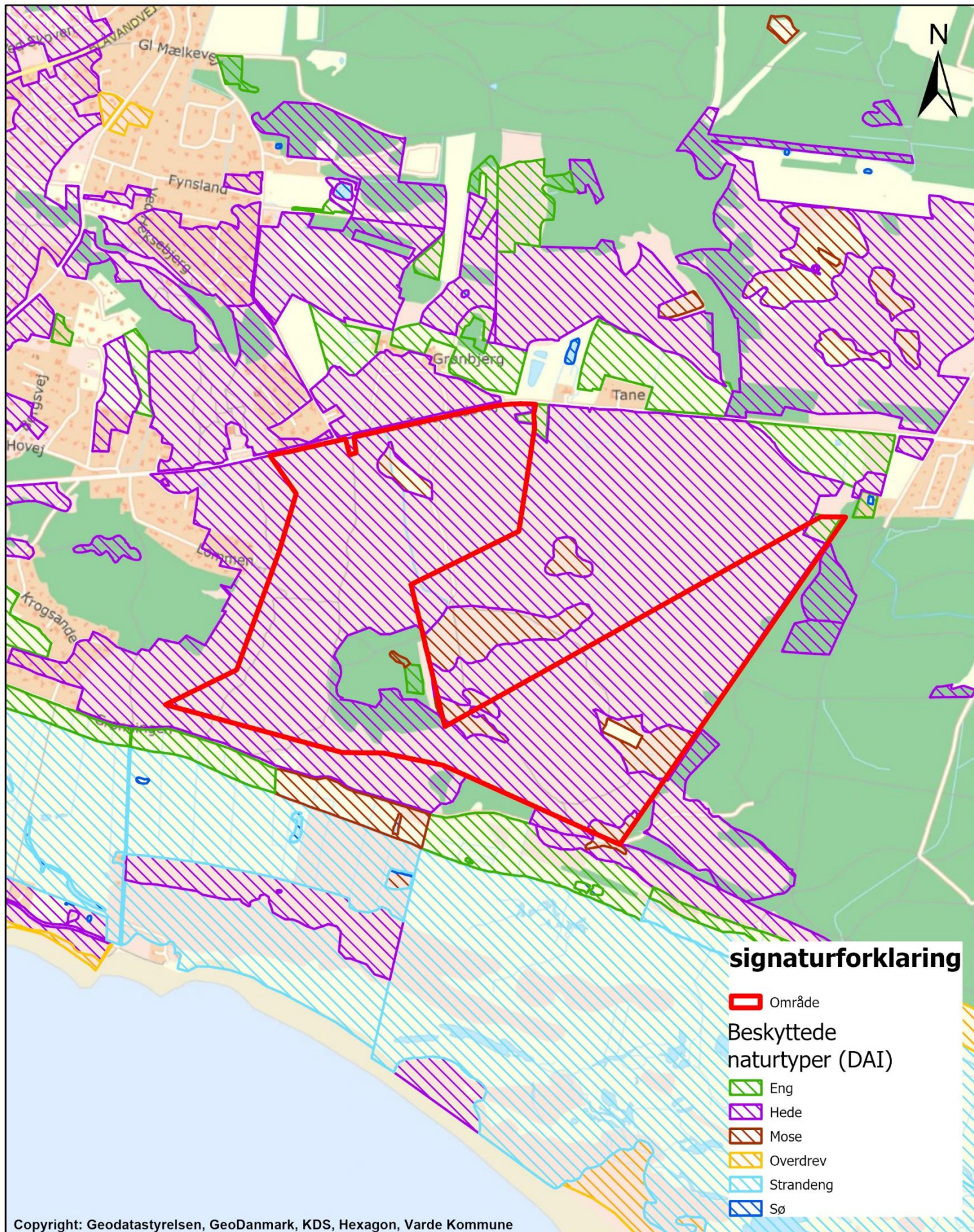
Varde Kommune indsamler og behandler oplysninger om dig i forbindelse med behandlingen af din henvendelse eller sag. Varde Kommune har ansvaret for, at dine personoplysninger behandles forsvarligt. Du kan kontakte os på mail vardekommune@varde.dk, telefonnummer 79946800, eller adressen Bytoften 2, 6800 Varde.

Du har ret til at få indsigt i, hvilke oplysninger Varde Kommune behandler om dig, og hvordan de behandles. Du har også ret til at få rettet forkerte oplysninger og at få slettet oplysninger, hvis de ikke længere skal bruges. Endelig har du i nogle tilfælde ret til, at behandlingen af dine oplysninger begrænses.

Vores databeskyttelsesrådgiver kan kontaktes på mail vkdp@varde.dk angående spørgsmål om behandling af oplysninger og om rettigheder i henhold til databeskyttelsesforordningen.

Du kan klage til Datatilsynet over Varde Kommunes behandling af dine personoplysninger på mail dt@datatilsynet.dk eller adressen Borgergade 28, 5., 1300 København K.

[Læs mere om vores behandling af dine persondata på www.vardekommune.dk](http://www.vardekommune.dk)



Copyright: Geodatastyrelsen, GeoDanmark, KDS, Hexagon, Varde Kommune

Dispensation til rydning af træopvækst
og mosaikafbrænding
Boldbjerge-Krogsande

Målforhold 1:15.000

Dato 28-07-2025

Sagsbehandler: oliv

Sags nr. GEO-2022-88343

Plan, Kultur og Teknik

Varde Kommune - Bytoften 2 - DK 6800 Varde - Tlf. 79 94 68 00
www.vardekommune.dk - E-mail: vardekommune@varde.dk



**Varde
Kommune**

Plejeplan for Boldbjerge-Krogssande

Nærværende plejeplan omfatter hedearealerne syd for Tane Hedevej, matrikel nr. 76c Vandflodby, Oksby m.fl. hørende under ejendoms nr. 5730101324. Arealerne er ejet af Arne Kvist m.fl., Tane Hedevej 41, 6857 Blåvand. De konkrete arealer fremgår af nedenstående oversigtskort



Arealerne er omfattet af overfredningsnævntes afgørelse af 7/1-1966 reg. nr. 02742.01.

Fredningen af 7/1-1966 omfattede både et eksisterende skovareal der kunne opretholdes som skov samt hede, mose og engarealer. Pleje tiltagene i plejeplanen omfatter alene de lysåbne naturtyper. Skovarealet på matrikel vil også fremadrettet blive opretholdt som skov i henhold til fredningens bestemmelser

Det samlede med hede, mose og eng ex. matrikel nr. 26y Ho By, Ho er på 99,7ha.

Fredningskendelsen

Fredningsnævnet fastsatte i fredningskendelsen følgende fredningsbestemmelse for arealerne

”Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand og må ikke beplantes, opdyrkes...”

”På foranledning af fredningsnævnet og Naturfredningsrådet kan der evt. i samarbejde med Statens Klitvæsen træffes den nødvendige foranstaltninger til bevarelse af de for området naturlige plantesamfund, herunder fjernelse af selvsåede træer og buske”

Endvidere er det i fredningskendelsen beskrevet at der er tale om et ”ubeboet og naturligt klitområde af stor landskabelig skønhed som det vil være rimeligt at bevare uforstyrret også i fremtiden”

Områdebeskrivelse

Arealerne er registreret som hede, mose og eng i henhold til Naturbeskyttelseslovens §3. Endvidere er der mod det sydlige skel et delareal som er udpeget som kulturarvsareal. Endvidere er hovedparten af ejendommen beliggende inden for klitfredningsområde jf. Naturbeskyttelseslovens §8. I forbindelse med udarbejdelse af plejeplan ansøges der om tilladelse til rydning i henhold til både Naturbeskyttelseslovens §3 og §8

Ved gennemgang af luftfoto fra 1995 og frem ser det ud som om der ikke har været gennemført rydninger eller afgræsning af arealerne.

Status for hedearealerne

Arealerne er under tilgroning med især bjergfyr. Især mod syd og langs det østlige skel ind mod Ho klitplantage er hedearealerne under stærk tilgroning der især har taget fart de sidste 20år. Det må forventes at tilgroningen vil tage til i takt med at mikroklimaet på arealerne ændre sig mod mere skovpræget. Vurderet udfra luftfoto ser det ud som om arealer der er domineret af blåtop, også breder sig.

Alene af hensyn til bevarelse af det naturlige plantesamfund på hederne vil en snarlig rydning være påkrævet. Derudover vil det være af stor betydning for oplevelsen af den landskabelige skønhed som klithederne giver de mange mennesker der færdes på Tane Hedevej at træerne fjernes og udsigten mod Vesterhavet bevares.

Da fredningen blev pålagt arealet, var der enkelt marker der var i fortsat drift. På de fleste af markerne er driften faldet bort hen over tid. Dog er der fortsat en enkel mark mod øst der i dag fungerer som vildtager samt et areal i østkanten af skoven jf. kort. Begge areal vil også fremadrettet blive anvendt som vildtagrer.

Udpegningsgrundlag – bilag IV arter

I forbindelse med udarbejdelse af plejeplanen har der ikke været gennemført botaniske analyser eller gennemgang af arealerne for registreringer dyrearter.

Det vurderes at markfirbenet lever eller kan leve på arealerne. Dets levested er sandet jord og åbne arealer med en stor variation af planter som tiltrækker insekter. Klitheden er således et naturligt levested for den. Markfirbenet er registreret flere steder i Varde kommune og langs vestkysten. Findes den ikke på arealerne på nuværende tidspunkt vil den kunne sprede sig hertil når levevilkårene blive forbedret.

Endvidere vurderes det at strandtudsens lever eller kan leve på arealerne. Strandtudsens lever steder med lav eller sparsom vegetation med temporær lavvandede pytter eller små søer. Denne type søer findes

typisk på heder med udviklet al-lag eller høj grundvandsstand. Strandtudsens yngler ofte men ikke altid kystnært. Nord og Vestjylland betragtes som dens kerneudbredelse. Hvis den ikke findes på arealerne på nuværende tidspunkt, forekommer det muligt at den vil kunne sprede sig til arealerne hvis levevilkårene forbedres.

For begge arter gælder således at de vil have glæde af at hedearealerne ryddes helt eller delvist og at der fremadrettet gennemføres løbende pleje af hedevegetationen.

Plejebehov og plejetiltag

Rydning af træopvækst planlægges af hensyn til økonomi gennemført af flere gange. Højest prioritet har at få ryddet langs det sydlige og østlige skel hvor tilgroningen er størst og hvor ved indvandringen af træer fra Ho klipplantage reduceres mest muligt. Den indledende rydning på disse delarealer forventes gennemført i vinteren 2019/2020 såfremt der er opnået §3 dispensation hertil. En tidsmæssig opdeling af rydningsarealet vil medføre at der hele tiden vil være delarealer uden aktiviteter dette vil gavne dyre og planteliv samt sikre en hurtig indvandring/genindvandring af arter knyttet til klitheden.

Rydningerne vil blive gennemført som en kombination af manuel og maskinel rydning. Al træopvækst fældes og køres med det samme ud i stak hvor det ligger til tørring i ca. ½-1 år inden den flishugges. Evt. spredte ege og skovfyr med karakteristisk vækstform vil blive skånet på arealet. Ved at køre al træ ud umiddelbart efter skovning sikres det at alle nærringstoffer i nåle mm. fjernes fra hedearealerne. I det omfang stakkene placeres på §3 arealer kan der ligges silonet under stakken. Herved kan der efterfølgende ske en fuld oprydning af nåle og andet affald fra flisstakken. Maskinen der fælder træet og køre det ud vil hvis der er risiko for at lave kørespor være monteret med bærende bælter. Endvidere har maskinens kran en rækkevidde på 10m. Herved mindskes antallet af overkørsler på arealet og risikoen for synlige slidskader på arealet minimeres yderligere.

Rydningstiltaget forventes blive fuldt op med mosaik afbrænding af de egentlige hedearealer dvs. mose og engarealer vil ikke blive afbrændt. Der vil blive søgt §3 dispensation til at gennemfører en rotationsvis afbrænding af arealer. Det samlede hedeareal udgør ca. 67ha. vil blive opdelt i en række delarealer på ca. 1ha. Hvert delareal vil blive afbrændt som mosaik afbrænding. Der vil max. brændes 2 delarealer pr år, dvs. pr år vil der blive afbrændt i alt 2ha. 2 delarealer der ligger op af hinanden vil aldrig blive afbrændt det samme år. Da det kræver gode vejrforhold at gennemfører en afbrænding kan det ikke forventes at der kan brændes hver år. På sigt tilstræbes det at et givent delareal afbrændes ca. hvert 30 år. Afbrænding vil ske efter gældende regler uden for ynglesæsonen.

Fordelen ved afbrænding af delarealer i mosaik er dels at dyr og insekter der måtte være kommet, ud af vinterhi vil have kunne undslippe branden over en relativ kort afstand samt at arter efterfølgende hurtigt vil kunne genindvandre til arealet. Endvidere sikre rotationen af arealer der afbrændes samt mosaikafbrænding at der vil være en langt større alders variation i dværgbuskene samt i plantedækket end der er på arealet på nuværende tidspunkt.

Det vurderes at tilgroningen på de nordligste og vestlige delarealer for nuværende vil kunne håndteres alene ved brug af afbrænding. Herved undgås kørsel med maskiner på arealet. Endvidere vil fremtidig genindvandring af træer på alle arealerne kunne holdes nede ved afbrænding.

Mål for Boldbjerge-Krogssande

Målet er at sikre hedearealet som en fortsat lysåben klithede med de dertilhørende naturlige plante- og dyresamfund og arter. Fremadrettet er målet at den løbende naturpleje gennemføres ved afbrænding. Der vil blive afbrændt delarealer hvert 1-3år afhængigt af vejrforholdene i afbrændingsperioden. Herved sikres fremadrettet en større variation i plantedække og aldersklasser i dværgbuskene. Det forventes desuden at arealer domineret af blåtop vil kunne reduceres eller som min. holdes på det nuværende niveau.